

Brassói Ujlap előfizetési árai
helyben és vidéken:

Egész évre . . . . . 8.— K.
Félévre . . . . . 4.— K.
Negyedévre . . . . . 2.— K.
Egy óra . . . . . —.70 f.

Előfizetheti a kiadóhivatalba.

BRASSÓI UJLAP

POLITIKAI HETILAP.

Megjelenik minden pénteken
♣♣ déli 12 órakor. ♣♣

Hirdetéseket felvesz a kiadó-
hivatal, Kolostor-utca 23. szám.

Hirdetések díjszabás szerint.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Brassó, Kolostor-utca 23. Telefon sz. 1—10.

Felelős szerkesztő:
FEKETE JÁNOS.

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ:
MEISEL JÓZSEF.

Szent-István király és nemzete.

Irta: *Prohászka Ottokár.*

Szent-István napján nemcsak alv-
járók vagyunk, kik a régi dicső mul-
ton elálmodunk s legendás kődében
hőseink képét szövögetjük, hanem arra
nagyságra szögezzük tekintetünket, —
mely nem mult, hanem jelen;
— arra a küzdelemre gondolunk, mely
nem történelem és legeda, hanem jelen-
való küzdelem, szivárgó vér, hősiés ál-
dozat. Ugy látjuk most, hogy ez a
magyar nép még mindig az áldozatok
népe, melyeket saját vérében hoz, —
ugy tapasztaljuk, hogy a magyar nem-
zet ma is az európai egyensúly kerék-
ágya, mely mikor béke van, mindig
csikorog ki nem elégitett nemzetállami
igényeitől, de mikor háboruban van, ak-
kor nem csikorog, hanem forog-forog
azért, mert föl van kenve saját ál-
dozatos szellemének s önmérsékletének
kenetével.

Tisztelet, becsület az ilyen népnek,
mely tud lenni — nagyobb tud lenni
önerdekénél! Ilyenkor látjuk, hogy mi
rejlnek benne; ilyenkor nyilatkoznak meg

erői, melyek e küzdelmeket állják s
vivják, ilyenkor ébred fel a nemzet ge-
niusza, mely fölött eljárhatnak dicstelen
évtizedek is, de amely aztán egyszer
valamikor kipattan s a lapos jelenből
hegyeket emel ki, hogy megrajzolja
saját életének s értékének hegyesücsö-
kon vonuló határvonalát.

Ilyenkor nyulik meg Szent-István
alakja is. Mintha kigyulna a szeme s
villámlanék koronája s aureolája! Ilyen-
kor érezzük meg, hogy ez az erő, ez
a hit és szeretet, ez az öntudat s ál-
dozat az ő öröksége; megérezzük, hogy
fiai vagyunk, kik egy régi, még el nem
prédált hazai jusson élünk.

Ha pedig kérdelem, hogy mi is hát
voltaképp az a régi magyar virtus s
hol s merre keressem Szent-Istvánnak a
magyar népben liktető szellemét s ere-
jét: hiába mondják nekem, hogy ez a
nemzet lelke, hogy a nép géniusza, hogy
a magyar föld párázata. Hiába mond-
ják e szép nagy szavakat, mert érzem,
hogy ezek csak elvont kifejezések s
csak képletes szóvirágok. Tudom azt,
hogy ami van, az mind egyedi és nem
általános, hogy ami van, az mind való-

ság s nem elvont képzelet. Azért aztán
azt a nemzeti nagyságot és fölséget is
s azt a nemzeti geniust és áldozatkész-
séget is nem mondva csinált népben s
nemzetben, hanem az egyesben, ezek-
ben a pihegő, földjüket, feleségüket s
gyermeküket szerető, Istenét féltő, lel-
ket s lelkiismeretet gondozó, buzaföld-
jüket megszántó s kötelességet teljesítő
férfiakban keresem s találok, bennük,
kiknek kezet adok, kiknek szeretetét
szeretettel viszonzom, feleségüket s öz-
vegyeiket tisztelem s árváikat magamé-
nak tekintem. Ők a nép, a nemzet! S
mi velünk Szent-István népe!

Mi teszi a nemzetet? A honfiak ösz-
szesége! S mi teszi a honfit, a magyart
olyanná, amilyen? Nagy hit, nagy tisz-
tesség, nagy szeretet! S e ponton nyi-
lik meg szemeim előtt a kilátás Szent-
István király történelmi hivatására s
gondolom, helyesen fogom fel, ha azt
mondom, hogy ezekhez a valóságos hon-
fimilliókhoz s minden egyeshez van a
szent királynak küldetése s hozzájuk,
gondjukhoz s szeretetükhöz van szava.
Nem a nemzetnek, hanem minden egyes
magyarnak lelkébe akarja beleégetni

A BRASSÓI UJLAP TÁRCÁJA.

Magyarország szomorú nótája.

Nemzet volt.

Léptén megrengett a néma föld keblé?
Szeme villanása — mint tűz a viharban.
Kérő könyörgésben — az Istenre vetve
És a Szüzanyára.
Királi nóta zengett, áhitatos karban.

És a női?

Mintha a szépséges Istenanya ajka
Csókolt volna édes tisztaságot rájuk.
Egy a hités ura,
Gyermekcsacsogástól zengő a portájuk.

Szépséges országban végigjárt az átok.

Mintha konkoly hullott volna a vetésbe,
Mintha zsibbadóláz a két munkás kézbe,
Mintha a hét gonosz ült vón' a szívekbe,
Vétkes tűz lobbant nyíltnézésű szemekbe.
Az Ur templomába csak a papok jártak,
Kulcszarárukt a szív a harang szavának,
A Szüzanya szobra virág nélkül állott.

Aztán megszerezték minden vigasságot
Élén állott a pénz, élén az erény is
Sok bün felhőjétől foltos lett az ég is.
Lehet átkozódni az Isten nem hallja!
Midőn csak egyszerre
Sötétkébe futott a messze ég alja.

Mintha mennydörögve nehéz társzekerek
Járnának felettünk;

Megdobbant a szivünk, s elkezdtünk ga-
[gyogni
Régi imádságot — mit már elfeledtünk.
Kicsit belenézttünk, az inséges tálba,
Templomba is mentünk háborus imára
Tudtunk már sirni is, (igaz csak titkolva)
A sirásnak okát mindig másra tolvá —
És már azt gondoltuk megértük az évet,
Hogy a nagy Uristen végre-valahára
Piros vérhullással mossa meg e népet.

A reményből is lesz reménytelen nóta.

Csak annál vigabban folyik most azóta
Elkábult a fejünk nem nézünk, nem látunk,
Elég volt a bőjtből s sötét gyászba járnunk.
Elég volt, elég volt; hadd lássa mindenki,
Tudunk csárdást huzni, ha mások halódnak.

Uram! Mért sok népnek becsülete nincsen?
Kik odajutottak,
Hogy rosszabbak lesznek, ha veri az Isten.

Találkozás az ég kapujában.

Irta: *Fehér Gizi.*

Ma reggel avval a komoly elhatározás-
sal ébredtem fel, hogy egy remek tárcával
gazdagítom a magyar irodalmat. Mert hát
én író vagy helyesebben mondva nőíró va-

gyok, a „kevés“ témám nagyszerű, mintha csak
Landauer Béla vagy Lázár István esztét
kértem volna kölcsön. Kárpátmenti falu; özvegy
asszony; s annak egyetlen fia, közeledő orosz
csapatok, haldokló magyar hős, kiben az
anya egyetlen fiára ismer stb. stb. Csak gyors-
san íráshoz, míg a muzsa itt lebeg köröt-
tem. Először a cím. „Utban az ég felé“. Nem,
ez nem kell. Ezt már évekkkel ezelőtt írta
Zseromszki Jean, s utóbb még a Magyar
Kultúra rám fogja, hogy plagizálok. Tehát:

— „Gizikém csak hamar a kávémat.“
Ez nem tartozik a tárcámhoz, ezt jó apám
kiáltotta be a küszöbről. Szaladtam a kávéért.
Utközben eszembe jutott a megfelelő cím.
„Találkozás az ég kapujában.“ Micsoda han-
gulates. Hamar tollat és írjunk.

— Gizus, Gizus kérlek, vadd fel a fel-
öltöm gombját.

Jaj Istenem a bácsám is akkor jön pos-
tamunkával, mikor engem a Muzsa homlok
csókolt s tele vagyok remek gondolattal. Ide
azt a prózai gombokat. . . Végre íráshoz ül-
hetek. A cím meg van.

Igaz, Anna néni érkezik, erről tökéle-
sen megfejtkeztem. Most már délelőtti
vége az olimpuszi látogatásnak. Thébe isten-
asszony helyett a seprüt, porrubát, meg fő-
zőkanalat ölelgethettem. Hát nem vagyok
pechvogel? (Ennek is szeretném tudni, mi a

eszlelni kereszténységét — nem az elvont nemzetet, hanem minden egyest akar átjártni a kötelességtudásnak, tisztességnek s a becsületnek meleg lelkével — nem a mondva csinált nemzetnek ködképén, hanem minden egyesnek szemtükrén akarja tükröztetni saját lelke képét, melyet az ábitat s a ragaszkodás fest meg s melyet a bizalom fest alá melegen s a gond árnyai meg sejtelmesen. Ilyenkor, ha így érzünk s mindegyiknek lelke Szent-István lelkével kapcsolódik, értjük csak meg igazán, hogy rokonai vagyunk mindnyájan — hogy közünk van hozzá, mint rokonvérnek vérhez s hogy a merre ő járt, arra vezet a mi utunk s hogy ahol ő lakik — fönt s nem a posványban — ott van a mi hazánk is, a krisztusi érzések s a magyar vérbe oltott megváltó kegyelem szféráiba.

Ezt a jó, áldott s erős lelkületet kívánom Szent-István napján a magyar haza minden fiának és leányának.

Sajnos, azonban ezt a mértéket nem ütöttük meg mindnyájan! Nem csoda, hisz a háboru nem a javulásnak s nem az erkölcsi nemesülésnek az ideje. Sőt ellenkezőleg. A háboruban fölülkerekedik az ösztönösség s erőszak s attól zavarodnak meg aztán az erkölcsi fogalmak. A pusztulás és a napszámba végzett emberirtás mintegy megbénítja az erkölcsi érzéket s a szenvedély nemcsak a haretéren, hanem a front mögött is átesap a tizparancsolat szentelt korlátain. Mikor erőszak s a hűtlenség és szószegés a kegyetlenség vérzőnében fűösztí a népeket, — mikor annyi hit-

megfelelő magyar kifejezése.) Megadással mentem dolgomra, a szép gondolatokat elraktározom délutánig. Főztem, sütöttem s büszkén mondhatom, általános tetszést nyert háziasszonyi működésem.

Különösen a rumos tortám. Anna néni azt mondta rá, hogy valóságos költemény. A bátyám meg csufondárosan mosolygott s azt mondta, hogy beajánlja a Kosztolányi verses anthológiába. Ebéd után hamar fagyaltot csináltam. Aztán hosszú sétát tettünk a szőlőhegyre. Hogy a kellemest a hasznossal egyeztessük, hamarosan megszedtünk egy kosár befőzni való barackot. Otthon meg neki láttunk a tisztogatásnak és estére már üvegben diszlett és gőzfürdőt vett a délelőtt még fákan mosolygó gyümölcs. Vacsora után alig vártam, hogy szobámba kerüljek. Holt fáradt voltam. Minél előbb lefeküdni, egy nagyot-nagyot aludni, volt legfőbb kívánságom.

Öltözőasztalkámról hiányzott a kis viaszosvásznon terítő, mire hajtűimet, fésűimet rakom. Vajjon hova lehetett? Igen álmos voltam, nem volt kedvem a keresésre. Majd egy kis papír pótolja ma. Körülnéztem. Asztalamon feküdt egy iv papír, mi éppen jónak látszott erre a szolgálatra. Fenn nagy betűkkel diszlett rajt e négy árva szó: — „Tálalkozás az ég kapujában“.

ványság s hazugság felemelt fővel vonul végig a világ színpadán: akkor nem esodálom, hogy elő mer bujni rejtekeiből, a ledér piszkos bűn s fehér szoknyában — pedig a szappan drága — sétál és esábit a szemtelenség.

De hát mindezek dacára ragyogó diessugárzatban áll fölöttünk Szent-István király alakja s rámutat az örök érvényű erőkre s mintahogy a napsugár a legerősebb szélben is, hol minden reszket és zörög, zavartalanul s elhomályosodás nélkül világít s mintahogy a vizesés fölött, hol hullám hullámra szakad s porrá törve ködfelhőkben emelkednek a vízcepek, megszakítás nélkül boltozódik a szivárvány: úgy világít lelkükbe Szent István érénye és iveli át a sírokat s a családokat s a nemzet veszteségeinek örvényeit.

Szemünkben e sugárral s szivünkben a békesség e szivárványával megálljuk helyünket s legyőzzük az áldozatos idők nehézségeit.

A mi szomszédunk.

Példabeszéd szerint, rossz szomszédság: török átok. Ez a találó mondás lényege jut nap-nap után eszünkbe. A családban, az utcán és mindenütt, ahol két ember beszédbe ereszkedik a mi szomszédunkról foly a szó.

Tudjuk régen, hogy nem épen szívélyes barátság fűzi hozzánk az Orsovától—Bukovináig tőszomszédos Romániát. Nem miattunk ugyan, hanem az alig felcseperedett országozska nem kisebb vágyukat táplál, mint hogy Erdélyt magának szakítsa ki a diességeltjes ezer éves multu Magyarország eszményi testéből.

A nagy Magyarország jóakaratu öreg árnyában jóideig háborítlan fejlődésnek örvendett. Ki merte volna az ifju dunai királyságot háborgatni, melynek a mai központi hatalmak valának patronusai? És a kis ország első bölcs királya szavai nyomán hálsnak mutatkozott jötevői irányában, sőt a félelmetes északi szomszédja, az orosz ellen védelmi szövetség állott fenn közöttünk. — Ezen szövetség tudunkkal fennáll máig, legalább is felbontásáról nincsen tudomásunk. És mit kelle ezzel szemben tapasztalnunk roppant küzdelmünk ideje alatt, különösképpen akkor, amikor néha ellenségeink felé hajladozott a harci szerencse? Bukarestben egymást érték a minket sárga földig lebecsülő tüntetések; a „feszítsd meget“ nem nem csupán részeg utcai csorda kiáltotta oda át reánk, hanem ott tekintélynek örvendő miniszter viselt pártvezérek, néptribunok, bankárok, papok, renegátok és bocskoros mezei hadak.

Az olasz erkölcs csatornái keresztül kasul szeldelik ezen mi jóvoltunkból boldogulás utjait járó országot. Akadt számára is egy a fertő mélységéből kihorgászott D'annunzioja, egy hazátlan bitangja Góga személyében, akinek csak nyerni lehet a boldogtalan félrevezetett nép bőrén, mert veszteti valója amugy sincs.

Megindult szennyárján rubelekkal telt jármű akár Itáliában a sterlingek és fran-

kok taligái annak idején. . . A hatalom letéteményesei Romániában megiszivlelni látszanak a zavarosbangarázdálkodó uszítók munkáját s mindinkább azt a meggyőződést váltja ki belőlünk, hogy már nem is képesek, avagy nem is akarnak azoknak gátat vetni. Részvétellel kell látnunk egy jobbsorsra érdemes nép öngyilkosságért égő lázát, mert tudjuk határozottan, hogy ott a háborúért a valódi nemzet nem hogy nem lelkesedik, de irtózáttal fordul el tőle. Mi bár két hosszú esztendő vérvihar rombolásait álljuk s bár ezen vihar minden tájról ma is egyforma erővel dühöng fejeink felett, csüggetlenül állunk elibe újabb és újabb veszedelmeknek! Ellenségeink megismerhettek nemes küzdelmünk közepette és megtanulták becsülni bennünk a becsületes bátorszivű ellenfelet. Vállalt kötelezettségünket minden atomnyi erőnkkel teljesítettük és teljesítjük tekintet nélkül arra, hogy vérmes reményeket táplálnánk bármelyik szövetséges irányában. Tudja az egész világ, hogy minket sem hódítási vágy, sem haszonlesés nem vezérel. A magyar nem pályázott soha senki földjére, de a saját rögéért akár száz halált hal! A magyar becsület, őseinktől örökölt e szent talizmán, hét országért sem piaci portéka. — Ezért értékes bajtársaink szemében a mi szent frigyünk, ezért emel kalapot előttünk a világ minden tisztességes nemzete és ezért emlegetik nevünket illő tisztelettel ellenségeink is.

Hinni szeretnők, hogy hazánk keleti szomszédja jobbainak ez a vélekedésük felőlünk, legalább illenek tudatában lenniök annak, hogy valóban mi áll inkább érdeklünkben, az hogy az ántánt portékái legyenek ők is, mint ama országozska, melyek életükkel fizették meg a nagyuri cimboraságot, vagy pedig nyugodtan vesztegülni egy igaz, önzetlen szomszéd tisztos háza hűsítő árnyában? Illenek tudni a román körökben, hogy Erdély Szent István koronájának legékesebb gyöngye, amely nem gonbolható le oly könnyen nemzeti nagylétünk drága ékkövére. Illenek tudni oda át legfőbbképen azt, hogy a magyar katona nem fegyveres muzsik, de különösen hazája védelmében egy az emberi erőn felül más egyébbel is rendelkező félisten. Ám próbálja meg szomszédunk közelebről megismerkedni vele, ha mindenáron fálnak akar menni, legalább hosszú nagy viaskodásunk zavarát kihalaszálva, többkevesebb hamissággal terhünkre könyvelt számadásait kireperáltatjuk vele.

Még hisszük, hogy előveszik jobbik eszűket Szomszédék, de ha csalódnánk mégis e hiedelmünkben:

„Ugy elütjük, verjük őket, ha türelmünk [megszakad,
Hogy magunk is megsajnáljuk szegény [Nyomorultakat!“
(—i.)

H á b o r u.

Nagy harcok indultak meg a Balkánon. Alig hogy támadásba mentek át vitéz bolgár szövetségeseink, már is szép eredményt érték el Sarraill seregével szemben. A bolgár balszárny egész sor görög-macedóniai várost és helységet szállott meg és nagy erővel nyomul Kavala tengeri kikötő felé. A jobbszárny a szerbeket verte ki Florina városából s megteremtette a vasuti összeköttetést Monasztirral, ugyszintén közvetlen érintkezésbe jutott az ezideig teljesen elszigetelt

Görögországgal. E haretéren is addig-addig köpködte markát az entente, amíg elvesztette a kezdeményezés fonálát és ha a jelek nem csálnak, rövid időn belül az egész ármádia az aegi tengerben fogja magát találni.

Nagyrománia hajnalhasadásáról elmélkednek a ruszofil nyomtatványok egymást tullicitálva odaát. Nem mást akarnak pálinkagözös közönségüknek beadni, minthogy a központi hatalmak felajánlották Romániának Bukovinát s egy darab Erdélyt semlegességének fejében. Természetesen ők — hazabeszélve — visszautasítanak minden velünk való alkudozást, mert ugymond, nekik az ántánt oldalán van a helyük. Persze, hogy ott a helyük a hozzájuk méltó kompániában! Még csak az kellene, hogy e söpredékkal szóba ereszkedjünk.

Az olasz „dícsőség“ kezd halványulni. A rommá lött Görz városába való bevonulásuk győzelmi lázából lassacskán kezdenek felocsudni „szövetséges“ Taliánjaink. Sajtójuk mérsékletre inti hiveit a Triesztbe való bevonulás megítélésében. A velencei arzenált már áthelyezték Délolaszországba. Hadihajóikon a legénység forrong. Mind oly jelenségek, amelyek sehogysem egyeztetethők össze a győzelemmel.

Az orosz „gőzhenger“ megállott; nem ugyan önszántából, hanem mert egyrészt dícső szövetségesünk, másrészt a mi hős fiaink útéseitől horpadozik. Csak még egy kevés kitartás és a Moszkovita csorda újból véres fejfel fut vissza Ázsia felé a honnan ránk szabadult.

A nyugoti front nagy mérközése elült. Sem az angolok, sem a franciák nem mutatnak nagy kedvet az újabb nekirugaszkodásnak. Jobban mondva ettől elment a kedvük, mert még egy ilyen győzelmes offenzíva, mint a közelmúltban és veszve van a híres mindent elseprő „hódító“ tarka sereg.

Hazafiság a háboruban.

A hazafiságnak persze különböző fajtája van! Háboruban is, békében is. Békében átlag nem olyan nehéz dolog. Békében csak egy főkélléke van, a becsületesség. Igaz, hogy manapság, nem mindennapi tulajdonság. Jellem kell hozzá, le kell küzdeni a minden embernek szíve mélyében fekvő ösztönt, a kapzsiságot. De háboruban nem csak becsületesség kell, de fokozott becsületesség és fokozott ellentálló képesség. Háboruban ezer több az alkalom a haszonszerzésre, a gazdagodásra. Uton-nyomon találkozik velük a kereskedő, a tisztviselő, a gazdálkodó, szóval, jóformán mindenki. És uton-nyomon csábitgatja őt az alkalom igyszólván: „Ne nyomorogj, ragadd meg az alkalmat, meggazdagszol, magadnak és övéidnek fényes jövőt biztosítsz, ne törődj a közzel, ne bántsa becsületedet“ és akinek nincsen vasakarata, és aki nem Istenhívó, nem sajátította el az Isten 10 parancsolatát, nem szóban de lélekben is, az menthetetlenül elbukik előbb vagy utóbb. Mert hiszen el kell ismernünk, hogy minden ember lelkében az önzésnek mély gyökere van. Önzés önönmaga iránt, és önzés fájával, családjával, hozzátartozóival szemben. Mindenki, és aki tagadja, az vagy önámítást követ el, vagy nem ószinte. Minden cselekedeténél azt kérdi magától, hasz-

nál-e, árt-e ez nekem, vagy nem. És csak akkor, midőn az első kérdésre igennel felelt, jön a másik kérdés: szabad-e nekem ezt tennem, erkölcsös-e cselekedetem, igen vagy nem?

És most kezdődik minden ember lelkében a viadal, a küzdelem, a két válasz között. Az egyik, az önzés, azt sugja: Tedd meg. És érvel: Ha mások is teszik, ugyse tudják meg, hasznod nagy. Felszólal a lelkiismeret: Ne tedd meg. És szintén érvel. Emlekezettedbe idézi becsületes apádat, anyádat, ártatlan gyermekeidet, saját gyermekkorodat, midőn még iskolás fiú voltál, palatáblával jártál iskolába, és akaratlanul felmondatja veled önönmagadnak az Isten 10 parancsolatát. És e küzdelemben te leszel a bíró. Akép fogsz ítélni, ahogy az egyik vagy a másik érveit magadra nézve döntöbnek, fontosabbnak ismered el. Mi következik tehát ebből? az, hogy hazafiság vallásosság nélkül nincsen és nem is képzelhető el. Hiába mondják a szabadkőművesek, hogy becsületességhez csak lelkiismeretesség kell, nem vallásosság. A lelkiismeret csak a hit folyamánya Istenbe és törvényeibe vetett bizalmunknak. Mert, ha nem hiszünk Istenben, nem bizunk benne, nem reméljük tőle, hogy majdan a jót jutalmazza, a rosszat pedig bünteti. — Akkor ki biztatna bennünket arra, hogy a köz, a haza kedvéért cselekedjünk valamit, ami reánk, családunkra nézve előnyös volna.

De a háboruban nemcsak becsületesség kell, még más is kell. Bátorság. Ez pedig a becsületességnél még fokozottabb önzetlenség. Mert ugy-e bár a becsületességből csupán földi javakról, jómódról, esetleges kényelemről mondunk le. A bátorság magában foglalja, hogy lemondunk testi épségünkről, életünkről, mert a haza becsülete így kívánja. Mennyi vallásosság, mennyi Istenbe vetett bizalom kell ehhez, hogy ugy gondolkozunk, és ne ellenkezőleg és azt mondjuk: Első vagyok én, először éljek én és aztán a haza.

És ha ezen óriási háboru 2. éves tapasztalatait nézzük, látjuk, hogy tényleg így is van. Aki a háboruban becsületes maradt, aki kint küzd a haremezón, az tényleg vallásos, és aki a háboru előtt nem volt az, azt — ezrek mondják, kik a frontról visszatérnek — a fenti küzdelem önzés, önfentartási ösztön egyrészt, másrészt a becsület, a lelkiismeret között csak akkor vezethet az utóbbi győzelmére, ha a vallás, Istenfélelem segítik arra. Hazafiság tehát vallásosság nélkül el nem képzelhető.

INNEN-ONNAN.

Timár Liza. Azt mondja a magyar közmondás, hogy a gyermek és a részeg igazat szoktak beszélni. Nem csak a szeszől, hanem még az erkölcsi felfogástól is meg lehet részegedni s mivel Brody már nem gyermek, így az utóbbi kategóriába sorozandó. Ő szegény moral insanitiben szenved és egy mámoros pillanatában elkövette a Timár Lizát, amelyben a maga valójában mutatja be a mai megrendelésre dolgozó, mondjuk zsidó irodalmat és művészetet, amely azt hirdeti, hogy a kereszténység, mondjuk a katolicizmus bárgyúságra vagy képmutatásra nevel, hogy szent tisztaság és cédaság között nincsen semmi különbség s hogy minden asszonynak két férje kell, hogy legyen: az egyik aki anyagi ügyeit rendezzi, a másik

aki lelki vágyait — ösztöneit kielégíti. Ez a „Nyugat“ irodalma. Az előadással szemben nincsen semmi kifogásunk, sőt azt kell mondanom, hogy Faragó igazgató nem bánta még meg, hogy keresztényé lett, mert a darab brutálisságán sokat simított s az előadás kifogástalan volt. Azért mi keresztények arra kérjük, hogy a Mágna Miska helyett ezt a darabot adassa elő hétszer s nézze végig minden keresztény ember, mert ennél jobb eszköze nincs az antiszemitizmusra való nevelésnek, (nem csoda, ha még az „Egyenlőség“ is megijedt e darabtól) s akkor az eddig orruknál fogva vezetett keresztény milliók lerázzák testükről azt a piocát, mely ma már nem csak vérünket akarja kiszipolyozni, nem elégedve meg a milliárdokkal, hanem még egyedüli vagyónunktól, becsületes és keresztény magyar erkölcsi világunktól is meg akar fosztani.

Ő boldog Románia, ezerszer boldog vagy, hogy te neked csak nézni kellett eddig ezt a bősüült kavardást. Hogy mi benne vagyunk? — Gyermekkoromban falunkban egy vasárnap délután nagy verekedés volt a korcsmában. Paraszt asszonyok sirtak, rittak az utcán és igyekeztek visszatartani, aki a verekedők közé akart menni. Egy izmos barna legényt fogtak öton-haton, aki épen akkor szaladt hazulról a verekedés hírére. — Ne menj Abris — ridogáltak az asszonyok — verekednek. — Hát azért jöttem — mondta a legény és kitépte kezét az asszonyok kezéből. — Ő boldog Románia, te nézheted a borzasztó zürzavart, gazdagodhatol, okulhatsz a mi bajunkon. Nehány uszító mindenhol akad, aki a szent egoizmus nevében eladható tömegnek nézi a népet. Mi magyarok vagyunk, duhaj, egyetlen fajtája a világnak: ha valahol vér csurran a földre, nekünk ott kell lennünk. — Vagy tán reád is vonatkozik, Románia, a magyar Ábris szomorú fabulája?!

HIREK.

— Aug. 18. Mély kegyelettel ünnepelte meg Brassó városa is ősz királyunk nyolcvanhatodik születés napját. Már előző nap este lobogó dísz hirdette a következő nagy napot, kivilágított ablakok jelezték a nagy örömet afelett, hogy az isteni gondviselés e váltáságos időben ősz királyunk drága és gondterhes életét egy évvel ismét bearányozta. A róm. kath. plebánia templomban 18-án d. e. 10 órakor volt az ünnepélyes hálaadó istentisztelet, amelyen teljes számban vettek részt a katonaság, megyei, városi és állami hivatalok képviselői és a hívek sokarágának ajkáról szállott föl a hű ima az egek urához, hogy ősz királyunknak adja meg azt a nagy kegyelmet, hogy a diadalmas béke napjainak még számos éven keresztül örvendhessen. A szent misét Meisel József apát-plebános celebrálta fényes segédlettel.

— Aug. 20. Szt. István első apostoli királyunk ünnepe a magyar nemzet ünnepe, amelyet oly sok évszázad után is a legnagyobb kegyelettel ünnepel a magyar, mert jól tudja, hogy ő volt az ezer éves multjával dicsekedhető magyar haza megalapítója. Az ünnepélyes szent mise d. e. 10 órakor volt a plebánia templomban, amelyen képviselve voltak a katonaság és hivatalok. A magyar szívek százainak ajkáról szállott föl a forró ima, hogy szent királyunk terjessze

ki védő palástját a váltásos napokban az ő hőn szeretett magyarjai fölé. A szent misét Eröss József kézdivásárhelyi regens tartotta segédlettel.

— **Püspök urunk a fronton.** Egy egyszerű levelező lap hozta a hírt, hogy gr. Majláth G. Károly erdélyi püspök meglátogatta Gyulafehérvár házi ezredét, az 50-ik gy. ezredet. Augusztus 17-én érkezett meg, az éjszakát Simacek ezredes fedezékében töltötte, 18-án reggel őfelsége születése napja alkalmából szt. misét és beszédet mondott. Azután a legelső állásokban is meglátogatta vitéz katonáit. Délben résztvett az ünnepi tiszti ebéden. A lelkesedés, amellyel a püspököt fogadták óriási volt. Simacek ezredes az illusztris vendéghez intézett beszédében az ezred háláját és mély köszönetét fejezte ki a püspök atyai gondoskodásáért, látogatásáért. A délutáni órákban a püspök elutazott.

— **25 éves papi jubileum.** Ucsnay István cs. és kir. tábori főpap, kit városunkban is sokan ismernek és tisztelnek, f. évi aug. 20-án tartotta meg felszentelésének 25 éves jubileumát. A jubiléumát mi is szeretettel köszöntjük ezuton is. Az ünnepély szép és magasztos volt, megható jelenetekben is bővelkedett, mert ez alkalommal bucsuzott el a főpap tábori lelkészeitől, akik joghatósága alá tartoztak, mert a főhadvezetőség más megbizatással ruházta fel.

— **Városi közgyűlés.** Brassó város képviselőtestülete augusztus hó 30-án, szerdán délután 3 órakor rendes közgyűlést tart.

— **A brassói erdőfelügyelőség köréből.** A király Garlathy Oszkár brassói erdőfelügyelőt főerdőtanácsosá nevezte ki, és Tompa Kálmán brassói főerdőmérnöknek az erdőtanácsosi címet és jelleget adományozta.

— **A nyári időszámítás meghosszabbítása.** A nyár vége felé járván, fölmerült az a kérdés, hogy mi történik a nyári időszámítással, ha megjön az ősz. Berlinben a miniszterek felszólították a hivatalfőnököket, hogy a nyári időszámítás körül szerzett tapasztalataikról tegyenek sürgős jelentést, mert minden valószínűség szerint a nyári időszámítást a háboru egész tartamára meghosszabbítják. Magyarországon ezideig még nem történt intézkedés, lehetséges azonban, hogy nálunk is a németekéhez hasonlóan fognak intézkedni.

— **Brassóvármegye 119 galíciai csikót kap.** Brassóvármegye részére újabban 119 galíciai csikót bocsátanak árverezésre. Az árverezés napját az előjáróságok utján fogják közzé tenni.

— **Hogy őrlhetnek a malmok?** A hivatalos lap közli, hogy a malomvállalatok buzát, rozst, kétszerest, árpát, kölest, zabot, tengerit ezután kizárólag természetben, az illető terményben s nem pénzben, vagy lisztben szédett vámért őrlhetnek, vagy dolgozhatnak fel bármely egyéb módon.

— **A hadi árvát anyja uevelje!** A belügyminiszter egy humánus rendeletet küldött az árvaszékeknek, amelynek értelmében vigyázni kell arra, hogy az árva lehetőleg anyja karjai közt maradjon, ha az anyának nem volna elegendő anyagi ereje, úgy a nevelőszülőknek járó tartásdíj neki utalandó ki. A tartásdíj a gyermek kora szerint 10—30 korona lessz.

— **Tilos a p'akettek viselése.** A hadügyminiszter — mint a „Külügy-Hadügy”

írja — a hadsereg rendeleti közlönyében fölhívja a figyelmet arra, hogy az egyes csapatrészek csakis az ő felsége által engedélyezett megkülönböztető jelvényeket és kitüntető jeleket viselhetik. Tehát az emlékjelvények — az ugynevezett plakettek — viselését a sapkán és a kabáton vagy atilán nem engedélyezik.

— **Meghosszabbítják a mezőgazdasági felmentéseket.** A honvédelmi miniszter az őszi szántás-vetési és egyéb fontos gazdasági munkálatokhoz fűződő közgazdasági és katonai érdekekre való tekintettel fölhatalmazta a járási főszolgabírókat, hogy a most érvényben levő, illetve a szeptember 30-áig még érvénybe lépő és meghatározott időre szóló fölmentéseket, amelyeket a hadügyminiszter, vagy a honvédelmi miniszter az önálló mezőgazdasági alkalmazottaknak és felügyelő közegeknek, továbbá a mezőgazdaságban okvetlenül szükséges kovácsoknak, bognároknak és molnároknak engedett 1916. évi november 30-áig meghosszabbítsák.

Az említett egyének közül azok, akik harctéri szolgálatra alkalmatlanok, illetve segédszolgálatra vagy, népfőlkelői szolgálatra fegyvernélkül alkalmasnak osztályozottak, a járási főszolgabírók (városi hatóságok) által bizonytalan időre felmenthetők. Ezek azonban november 30-ika után póttestük által ellenőrzés alá fognak vétetni, és időközben harctéri szolgálatra való alkalmasság fokának újabb katonarvosi vizsgálata után lép újra érvénybe a fölmentés.

A fölmentés meghosszabbítására vonatkozó rendelkezések csakis azokra a legénységbeli egyénekre vonatkoznak, akik a mögöttes országrészekből mentettek, vagy mentetnek fel. A hadihajósra (tisztokra és tisztjelöltekre), valamint a hadrakelt seregtől fölmentettekre a honvédelmi miniszter rendelkezése nem vonatkozik: ezek bevonulni tartoznak, ha fölmentés lejártáig a hadügy, illetve a honvédelmi miniszterium a fölmentés meghosszabbítását nem engedte meg. A magyar királyi honvédkerületi és a császári és királyi katonai (hadtest) parancsnokság által engedett fölmentéseket a járási főszolgabírók nem hosszabbítják meg. Ezek a fölmentések a szabályszerű eljárás mellett a főispán véleménye alapján csak a hadügy illetően a honvédelmi miniszterium által hosszabbíthatók meg.

Az említett parancsnokságok által fölmentett egyének fölmentésük letelte után, ha az meg nem hosszabbított, okvetlenül bevonulni kötelesek.

— **Rendőri hírek.** Marki János 12 éves kis fiú a Czel tanyán egyik bérestől kapott egy skatulyába puskaport, nem tudva, hogy puska, meggyújtotta, erre felrobbant és arcán, lábán súlyosan megsérült. Kórházba szállították. — Csutak Jenő 14 éves, kereszt

utca 25 szám alatt lakó kis fiú f. hó 20-án egy dinamit-patrónt egy gyufával meggyújtotta, a patron szétrobbant és a fiúnak mindkét kezét és arcát súlyosan megsebesítette, kórházba szállították.

Közös. Egy lopással gyanúsított zsebtolvaj Asterbaum Zsigmond nevű, 1885 évben Szerencsen született, izr. nőtlen, közép-magas, sötétszőke bajszu egyén, ki katonai bluzban és sapkában f. hó 8-án éjszaka a Weni k. és k. Garnisonsspitalból megszökött. — Meglehet, hogy elegáns civilruhába vagy katonatiszti ruhában jár.

— **Beiratás a m. kir. áll. főreáliskolába.** A tanulók fölvétele a brassói áll. főreáliskolában az 1916/17. iskolai évre az I. osztályba f. évi szeptember hó 1-én, a többi osztályokba 2. és 4-én történik. Azoknak, kik első fölvételre jelentkeznek, az utolsó iskolai bizonyítványon kívül a születési és újraoltási bizonyítványt is fel kell mutatniok. A felvételnél minden tanuló 10 kor. felvételi és 6 kor. könyvtári és ének-, illetőleg értesítő-díjat tartozik fizetni. E díjak fizetése alól felmentésnek helye nincs. — A beírt tanuló köteles a tanév elején szept. 5-ig osztályfőnökénél jelentkezni.

— **A burgonya maximális ára.** A burgonyának a múlt évben megállapított legmagasabb ára az 1916. évi termésből származó burgonyára, amennyiben ez 1916. szeptember elsejéig kerül forgalomba, nem vonatkozik.

EGYHÁZI ÉLET.

Augusztus 27. Pünk. után XI. vasárnap. Szt. lecke (Szt. Pál I. levele a Korint. 1, 1—10.) „Testvérek! Tudtokra adom az evangéliumot, melyet nektek hirdettem, melyet el is fogadtatok, melyben álhatalosak is vagytok, mely által üdvözültök is, ha a mint hirdettem nektek; megtartjátok.” Az alázatosságnak legyünk gyermekei, mint Szt. Pál legkisebbnek nevezte magát.

Evangélium (Szt. Márk 7, 31—37.) Jézus meggyógyítja a siketnémát. „És félre vezette őt a seregtől, füleibe bocsátotta ujjait, köpött és megérintette nyelvét. S föltekintve az égre, felsóhajtott és mondá neki: Effeta azaz nyiljalj meg! Es azonnal megnyiltak fülei és megoldódott nyelvének köteléke és helyesen beszélt.” Amikor a nép ezt látta, csodálkozva hirdette: „Mindent jól cselekedett, a siketeket hallókká tette és a némákat szólókká.”

Csendes szt. mise a plebánia templomban: 6, 7, 8, 9 és 1/2 12 ó. 10. ó. Énekes szt. mise, magyar szt. beszéd. — D. u. 5 órakor szent óra.

Hetes György Imre.

Felelős szerkesztő: Fekete János.

BŐ VÁLASZTÉK!

Csüptető, szemüveg, ezüst és arany ékszerekben. — Olcsó árak! —

OREHOVSKY-cég

Kolostor-utca 23. szám alatt régi keresztény üzletben.